

Datum: 2020-04-27

Statsrådsberedningen
Socialminister Lena Hallengren
Finansminister Magdalena Andersson
Civilminister Lena Micko

Skrivelse med uppmaning om ändring i förordning SFS 2020:193

Vårdföretagarna och Famna – riksorganisationen för idéburen välfärd representerar en viktig del av den samlade vård- och omsorgskapaciteten i Sverige och våra medlemmar bidrar till att Sverige kan hantera coronakrisen på bästa möjliga sätt. När pandemin är över kommer det att finnas ett stort uppdämt behov av vård och social omsorg bland landets patienter och brukare. Det är av yttersta vikt att våra medlemmar och deras verksamheter klarar de påfrestningar som coronakrisen ställer dem inför, både för att kunna fortsätta att bidra här och nu, men också för att kunna ta den viktiga roll som våra medlemmar har att spela efter krisen då ett uppdämt vårdbehov kommer att behöva hanteras. Därför är det viktigt att också våra medlemmar får del av de statliga stödåtgärderna för vården och omsorgen med anledning av covid-19.

Regeringen har beslutat om ”Förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19” (SFS 2020:193). Förordningen innehåller bestämmelser om vilka kostnader regioner och kommuner kan få ersättning för och hur själva hanteringen av ersättningen ska gå till.

Vårdföretagarna och Famna vill med föreliggande skrivelse framföra behovet av förtydliganden i förordning SFS 2020:193, samt instämma i delar av den [hemställan](#) om ändring i förordningen som Sveriges kommuner och regioner (SKR) ställde till regeringen den 8 april 2020.

Vårdföretagarna och Famna föreslår att:

1. Förordningen SFS 2020:193 förtydligas så att det framgår att statsbidrag till kommuner och regioner för att ekonomiskt stödja verksamheter för merkostnader till följd av covid-19 också omfattar de verksamheter som drivs av privata och idéburna aktörer på uppdrag av kommuner eller regioner.
2. Förordningen ändras så att det läggs in en garanti om att staten ersätter såväl regioner och kommuner som privata och idéburna aktörer, vilka driver verksamheter på uppdrag av kommuner och regioner, för skäliga merkostnader med anledning av covid-19.
3. Förordningen förändras så att det framgår att regeringens intention är att ersättning ska utgå med så litet administrativt merarbete för kommuner och regioner som möjligt.

Tydligare garantier för att merkostnader täcks och kommer alla aktörer till del

Privata och idéburna vård- och omsorgsgivare som jobbar på regioner och kommuners uppdrag utgör idag en viktig del av den samlade vård- och omsorgskapaciteten i Sverige och drabbas nu, liksom offentliga vård- och omsorgsgivare, av merkostnader till följd av covid-19.

Den statliga kompensationen för merkostnaderna är välkommen. Den skapar en trygghet under pågående krisarbete där verksamheter behöver ställas om för att möta den rådande situationen. Men i förordningen uttrycks endast att offentliga vård- och omsorgsgivare omfattas av kompensationen, även om det kan tyckas vara underförstått att även de aktörer som arbetar på uppdrag av regioner och kommuner också omfattas. Tidigare erfarenheter visar att sådan oklarhet kan få till följd att privata och idéburna vård- och omsorgsgivare går miste om ersättning om inte en tydlig instruktion därom slås fast.

Vårdföretagarna och Famna anser därför att förordningen bör förtydligas så att det framgår att statsbidrag till kommuner och regioner för att ekonomiskt stödja verksamheter för merkostnader till följd av covid-19 också omfattar de verksamheter som drivs av icke-offentliga aktörer på uppdrag av kommuner och regioner.

Vårdföretagarna och Famna välkomnar beskedet om 20 miljarder i generella statsbidrag för år 2020 för att underlätta för kommuner och regioner i arbetet med pandemin. SKR uttrycker en oro i sin hemställan om att denna förstärkning inte räcker för att täcka de merkostnader som uppstår till följd av coronakrisen. Vi delar SKR:s oro i denna del.

Våra medlemmar vittnar om kännbara intäktsbortfall när den ordinarie verksamheten är satt på paus, samtidigt som en stor del av de fasta kostnaderna är konstanta. Vi hör också om verksamheter som har stora behov av vikarier och skyddsutrustning. Det är viktigt att regeringens stödåtgärder är tillräckliga och når alla vård- och omsorgsgivare. När pandemin är över kommer det finnas ett stort uppdämt behov av vård- och omsorgsinsatser bland landets patienter och brukare. I det arbetet kommer privata och idéburna vård- och omsorgsgivare att vara en nyckel för att klara behoven.

SKR pekar i sin hemställan om förordning SFS 2020:193 på att full kostnadstäckning för merkostnader inte kommer att utgå och efterlyser därför en tydligare garanti om att sektorn ska få ersättning för de skäligen merkostnader de har haft till följd av covid-19, och att detta bör anges i förordningen. Vårdföretagarna och Famna instämmer i detta.

Rimliga planeringsförutsättningar för fortsatt verksamhet i vård och social omsorg

För vårdens och omsorgens alla aktörer är det viktigt att ha stabila och långsiktigt hållbara spelregler. I förordningen framgår att ansökan om kompensation ska ha kommit Socialstyrelsen tillhanda senast den 30 november 2020. Myndigheten ges mandatet att prioritera mellan ansökningarna. Det innebär att det kommer att dröja en bit in på nästa år, 2021, innan regioner och kommuner kan få besked om vilka kostnader de kommer att få ersättning för. SKR pekar i sin hemställan på att detta förfaringsätt leder till dåliga planeringsförutsättningar och kan leda till att kommuner och regioner tvingas hålla ner

sina kostnader, eller genomföra besparingar för att klara ekonomin, vilket skulle kunna leda till att konjunkturedgången förstärks ytterligare. Våra medlemmar och andra aktörer som arbetar på uppdrag av kommuner och regioner har svårt att driva verksamhet under osäkra ekonomiska villkor. Få privata och idéburna vård- och omsorgsgivare klarar långa perioder av underskott i sin verksamhet. Om regioner och kommuner tvingas till nedskärningar försämras förutsättningarna ytterligare. Det kan till exempel handla om uteblivna uppräknings i ersättningarna enligt pris- och löneutveckling vilket urholkar förutsättningarna för verksamheterna.

Vi instämmer därför i SKR:s hemställan om att det krävs ett löfte om att få skäliga merkostnader täckta samt att en modell tas fram så att delutbetalningar av ersättningen kan ske redan under år 2020.

Vidare delar vi SKR:s påpekande om att kompensationen inte får föranleda mer administration. Det tar kraft och fokus från det viktiga arbete som sjukvårdens och omsorgens huvudmän tillsammans med sina privata och idéburna utförare har att hantera efter den omedelbara krisen. Det handlar framförallt om att snabbt kunna ta sig an den vårdskuld som nu byggs upp när icke akuta insatser sätts på paus, och se till att landets patienter och brukare får sina vårdbehov tillgodosedda. Denna princip om ett smidigt och administrativt enkelt system bör vara vägledande också i den dialog som kommuner och regioner har med sina privata och idéburna utförare för att sammanställa merkostnaderna för respektive kommun och region.

Mot bakgrund av ovan önskar Vårdföretagarna och Famna att regeringen hör samman förslagen om förändringar i förordning 2020:193 och säkerställer att alla vårdens och omsorgens verksamheter får sina merkostnader till följd av covid-19 kompenserade, för när pandemin är över kommer landets patienter och brukare fortsatt behöva vård och omsorg. Våra medlemmar har en viktig roll att spela i det arbetet.

I den mån det finns önskemål och förväntningar från om vad Vårdföretagarna och Famna kan göra tar vi gärna emot dessa. Vi bistår självklart i det fortsatta arbetet.

Med vänlig hälsning,

Antje Dederich
Förbundsdirektör Vårdföretagarna

Ulrika Stuart Hamilton
Generalsekreterare Famna